

FİNANSAL ANALİZ

ORTAK DERS

DR.ÖGR. ÜYESİ MEHMET SABRİ TOPAK

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİM FAKÜLTESİ

7. FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZ TEKNİKLERİ- 1; KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

- 7.1. Finansal Tabloların Analiz Teknikleri Genel Giriş
- 7.2. Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Tablolar Analiz Tekniğı: Yatay Analiz
- 7.3. Karşılaştırmalı Tablolar Analizinin Özellikleri
- 7.4. Karşılaştırmalı Analiz Tekniğı İle Bilanço Analizi

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın elde edileceği geliştirileceği	nasıl veya

Anahtar Kavramlar

--

Giriş

Finansal tablolar geçmişe ilişkin bilgileri içermektedir. Bilanço hazırlandığı tarihe ilişkin verileri ilgililere sunarken, gelir tablosu ise belirli bir dönemde gerçekleşen faaliyet sonuçları hakkındaki mevcut durumu göstermektedir. İşletmenin sadece bir dönemine ilişkin dönem sonu bilançosundan ya da aynı döneme ilişkin gelir tablosundan sadece o döneme ilişkin olarak işletmenin durumu analiz edilebilir. Ancak işletmenin birden fazla dönemine ilişkin bir analiz yapılması genellikle tek dönemlik analizlere göre daha faydalıdır. Çünkü bu tablolar işletmenin farklı tarihlerdeki finansal durumunu ve farklı dönemlerdeki faaliyet sonuçlarını da kapsamakta, bu nedenle yapılan karşılaştırmalı analizler ile işletmenin dönemler arasındaki değişimleri de gözlenebilmektedir.

7.1. Finansal Tabloların Analiz Teknikleri Genel Giriş

Finansal tabloların analiz edilmesindeki amaç; finansal tablolardaki bilgileri kullanarak geçmiş dönemin bir değerlendirmesini yapmak olsa da, bunu yaparken asıl amacın geleceğe yönelik kararlar verilmesi olduğu unutulmamalıdır. Bir başka ifade ile ilgililerin geleceğe ilişkin daha rasyonel kararlar verebilmesi amacıyla geçmişin verilerinin analiz edilmesi ve çıkarılan sonuçlarla geleceğe ilişkin kararların alınmasıdır.

İşletmelere ilişkin gerek işletme yönetiminin finansal konularda vereceği kararlarda gerekse de yatırımcılar açısından işletmeye ilişkin kararların alınmasında belirleyici bir yönü olan finansal verilerin seçilmesi, değerlendirilmesi ve yorumlanması ile ilgili olarak uygulamada kullanılan çeşitli analiz teknikleri vardır. Finansal tablolarda yer alan hesap kalemleri ve dolayısı ile bir bütün olarak finansal tablonun kendisi yorumlanırken uygulanan analiz tekniği ile finansal tablolarda ilk bakışta görülemeyen değişimler, trendler ya da kalemler arasındaki ilişkiler daha kolayca ortaya konulabilmektedir.

İşletmenin temel finansal tabloları olan bilanço ve gelir tablosunun önceki bölümlerde ayrıntılı olarak incelenmesi ve finansal tablolar analizi dersinin giriş niteliğinde olan konularının verilmesinden sonra bu bölümde finansal tablolar analiz edilirken uygulanan analiz teknikleri üzerinde durulacaktır. Uygulamada kullanım alanı oldukça yaygın olan bu teknikler şunlardır;

- Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz ya da Mukayeseli Tablolar Analizi)
- Yüzde Yöntemi ile Analiz (Dikey Yüzdelere Analizi)
- Trend Analizi (Eğilim Yüzdelere Analizi)
- Oran Analizi (Rasyo Analizi)

Yukarıda yer alan analiz tekniklerinden birincisi olan karşılaştırmalı (mukayeseli) tablolar analiz tekniği bu bölümün konusunu oluşturmaktadır.

7.2. Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Tablolar Analiz Tekniği: Yatay Analiz

Karşılaştırmalı tablolar analizi tekniği; işletmenin birden fazla döneme ait finansal tablolarının birbirini izleyen dönemler halinde karşılaştırmalı olarak düzenlenmesi ve tabloda yer alan kalemlerin karşılaştırılarak zaman içinde göstermiş oldukları değişimin incelenerek yorumlanmasıdır. Analizde elde edilen sonuçlara göre karşılaştırması yapılan farklı iki döneme ait verilerin değişimi incelenirken, hesap kalemlerindeki değişim hem tutar olarak ve hem de yüzde olarak ortaya konulmaktadır. Bu şekilde dönemler arasındaki ilgili finansal tablo kalemindeki artış ya da azalış hem mutlak olarak hem de nispi olarak değerlendirilmektedir.

Aşağıda yer alan örnekte işletmenin dönen varlıklarında yer alan bilanço kalemleri 2017 ve 2018 yılları itibari ile karşılaştırmalı olarak verilmiştir. İşletmenin geçen yıla göre cari yıl dönem sonunda, dönen varlıklarındaki değişim yorumlanmak istendiğinde, öncelikle ilgili bilanço kalemlerinin önceki yıla göre kaç TL artmış ya da azalmış olduğunun ortaya konulması gerekir. Daha sonrasında ise ilgili kalemtaki dönemler arasındaki değişimin, ilk yıla göre göreceli olarak ne derecede önemli olduğunu ortaya çıkarmak amacıyla söz konusu değişim oransal (nispi) olarak hesaplanmaktadır.

VARLIKLAR	31.12.2017	31.12.2018	ARTIŞ VEYA AZALIŞLAR	
	(Önceki dönem)	(Cari Dönem)	TUTAR, (TL)	ORAN, (%)
I. Dönen Varlıklar				
A. Hazır Değerler	20.000	25.000	5.000	25
B. Menkul Kıymetler	0	11.000	11.000	Tanımsız
C. Ticari Alacaklar(Net)	50.000	60.000	10.000	20
D. Diğer Alacaklar	8.000	4.000	(4000)	-50
E. Stoklar	40.000	50.000	10.000	25
F. Diğer Dönen Varlıklar	2.000	0	-2.000	(100)
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	120.000	150.000	30.000	25

Yukarıdaki örnekte yer alan negatif işaretli (veya parantez içindeki) değerler önceki döneme göre azalışı ifade etmektedir. Yapılan karşılaştırma sonucunda önceki yıla göre değişimler tutar ve oransal olarak aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

- Artış veya Azalış (Tutar Olarak) = Cari Dönem Tutarı – Önceki Dönem Tutarı
- Artış veya Azalış [Oran(%)] = $\frac{\text{Cari Dönem Tutarı} - \text{Önceki Dönem Tutarı}}{\text{Önceki Dönem Tutarı}} \times 100$

Benzer şekilde gelir tablosuna karşılaştırmalı analiz tekniği uygulandığında söz konusu karşılaştırma aşağıdaki şekilde olacaktır.

	31.12.2017	31.12.2018	ARTIŞ VEYA AZALIŞLAR	
	(Önceki Dönem)	(Cari Dönem)	TUTAR, (TL)	ORAN, (%)
NET SATIŞLAR	400.000	500.000	100.000	25
SATIŞLARIN MALİYETİ	(250.000)	(300.000)	(50.000)	20

BRÜT SATIŞ KÂRI	150.000	200.000	50.000	33,3
-----------------	---------	---------	--------	------

Yukarıda mukayeseli tablolar analizinin hesaplanmasına ilişkin olarak verilen örneklerde bilançonun ve gelir tablosunun bazı kalemleri seçilmiştir. Gerçek bir uygulamada ise analize konu olan bütün finansal tablo verileri karşılaştırmalı olarak analiz edilerek ilgili kalemlerdeki değişimin nedenleri ve bu değişimlerin sonucunda gelecek dönemlere ilişkin ne yönde kararlar alınması gerektiğine ilişkin olarak finansal tablolar analiz edilmektedir.

7.3. Karşılaştırmalı Tablolar Analizinin Özellikleri

Finansal tablolar geçmişe ilişkin bilgileri içermektedir. Bilanço hazırlandığı tarihe ilişkin verileri ilgililere sunarken, gelir tablosu ise belirli bir dönemde gerçekleşen faaliyet sonuçları hakkındaki finansal bilgiler hakkındaki mevcut durumu göstermektedir. İşletmenin sadece bir dönemine ilişkin dönem sonu bilançosundan ya da aynı döneme ilişkin gelir tablosundan sadece o döneme ilişkin olarak işletmenin durumu analiz edilebilir. Ancak işletmenin birden fazla dönemi dönemine ilişkin bir analiz yapılması genellikle tek dönemlik analizlere göre daha faydalıdır. Çünkü bu tablolar işletmenin farklı tarihlerdeki finansal durumunu ve farklı dönemlerdeki faaliyet sonuçlarını da kapsamakta, bu nedenle yapılan karşılaştırmalı analizler ile işletmenin dönemler arasındaki değişimleri de gözlenebilmektedir. Bu analiz tekniğinin özellikleri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Bu analiz tekniğinde ilgili kalemlerdeki fark ve yüzdelerdeki artış ya da azalışa göre işletmenin geçmiş dönemine göre karşılaştırması yapılmaktadır.
- Yapılacak yorumlarda önceki döneme göre değişimin tutarı ve oranı (%) birlikte değerlendirilmelidir. Yalnızca tutarlara ya da yalnızca oranlara bağlı kalınan yorumlar yanlış sonuçlara neden olabilir.
- Analiz tekniğinin sayısal kısımlarının hesaplanmasından sonra yapılacak yorumlarda, değişimin nedenleri ve bu değişimlerin yarattığı sonuçlar arasında ilişkiler kurulması son derece önemlidir.
- Yorumlar sadece bilanço gibi bir çeşit finansal tablo verilerini içerebileceği gibi, birbirleriyle ilişkili kalemlerin yorumunda iki farklı finansal tablo verilerine de dayandırılabilir.
- Karşılaştırmalı tablolar analizi birden fazla dönemi içerdiği için kapsamına göre dinamik analizdir. Tek dönemli analizler statik analizdir.

Bu analiz tekniğinden beklenen yararın sağlanabilmesi için ayrıca, finansal tabloların dönem uzunluklarının eşit olması, içerdiği bilgilerin aynı muhasebe kuram ve ilkelerine göre

belirlenmiş olması, tablodaki rakamların enflasyonun etkisinden arındırılmış olması ve son olarak da aynı para biriminde ve aynı dilde hazırlanmış olması gerekir.

7.4. Karşılaştırmalı Analiz Tekniği İle Bilanço Analizi

Karşılaştırmalı tablolar analiz tekniğinin uygulanmasındaki hesaplanma şekli ve söz konusu analiz tekniğinin özelliklerinin anlatılmasından sonra finansal tablolara uygulanmasına geçebiliriz. Aşağıda Amasra Sanayi ve Ticaret AŞ.'nin 2017 ve 2018 yılı dönem sonu bilançosu karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Söz konusu finansal tablo üzerinde yapılan hesaplamalarla 2018 yılında ilgili bilanço kalemlerindeki değişimler hem mutlak olarak hem de yüzde olarak hesaplanmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda ilgili yıllar için bilançonun karşılaştırmalı tablolar analiz tekniğine göre yorumu aşağıdadır.

				ARTIŞ VEYA AZALIŞLAR	
AKTİF				TL	%
		31.12.2017	31.12.2018		
I	DÖNEN VARLIKLAR				
	A HAZIR DEĞERLER	1.550	1.900	350	22,58
	B MENKUL KIYMETLER	1.800	2.100	300	16,67
	C TİCARİ ALACAKLAR	62.000	96.700	34.700	55,97
	D DİĞER ALACAKLAR	610	720	110	18,03
	E STOKLAR	88.500	102.300	13.800	15,59
	F DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	14.300	23.700	9.400	65,73
	DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	168.760	227.420	58.660	34,76
II	DURAN VARLIKLAR TOP.	495.000	733.000	238.000	48,08
	AKTİF TOPLAMI	663.760	960.420	296.660	44,69
PASİF					
I	KISA VADELİ Y.KAYNAKLAR				
	A MALİ BORÇLAR	34.200	18.200	-16.000	-46,78
	B TİCARİ BORÇLAR	53.000	72.000	19.000	35,85
	C DİĞER BORÇLAR	18.500	15.100	-3.400	-18,38
	D ALINAN AVANSLAR	17.300	11.000	-6.300	-36,42
	E BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	5.900	4.300	-1.600	-27,12
	KISA VAD. Y.KAYN. TOPLAMI	128.900	120.600	-8.300	-6,44
II	UZUN VAD. Y.KAYNAKLAR	303.600	520.820	217.220	71,55
	YABANCI KAYNAKLAR TOP.	432.500	641.420	208.920	48,31

III	ÖZ KAYNAKLAR				
A	ÖDENMİŞ SERMAYE	130.000	150.000	20.000	15,38
	SERMAYE	130.000	150.000	20.000	15,38
B	SERMAYE YEDEKLERİ	25.000	27.340	2.340	9,36
C	KÂR YEDEKLERİ	42.110	37.110	-5.000	-11,87
D	DÖNEM NET KÂRI (ZARARI)	34.150	104.550	70.400	206,15
	ÖZ KAYNAK TOPLAMI	231.260	319.000	87.740	37,94
	PASİF TOPLAMI	663.760	960.420	296.660	44,69

➤ Hazır Değerler: 2018 yılında hazır değerler toplamı 2017 yılına göre mutlak olarak 350 TL ve %23 oranında artış göstermiştir. Hazır değerlerdeki artış işletmenin likit yapısını kuvvetlendirirken, hazır değerlerdeki artışın muhtemel nedenleri incelendiğinde uzun vadeli yabancı kaynaklardaki, ödenmiş sermayedeki, sermaye yedeklerindeki ve dönem net kârındaki artışlardır. Uzun vadeli yabancı kaynakların ayrıntısı bilinmemekle birlikte bu kaynaktan sağlanan fonların yatırımlara yönlendirilmeyip hazır değerde tutulması işletme açısından olumsuzdur. Sermaye artışından sağlanan fonların uzun vadeli yabancı kaynaklarda olduğu gibi yatırıma değil de yine hazır değerde bekletilmesi işletme açısından olumsuzdur. Dönem Net kârının bir kısmının işletmenin günlük işletme faaliyetlerinden kaynaklanan ihtiyaçlarını karşılamak üzere nakitte tutulması ise işletme açısından normaldir.

➤ Menkul Kıymetler: 2018 yılında menkul kıymetler toplamı 2017 yılına göre 300 TL ve %17 oranında artış göstermiştir. Bu dönemde işletme elindeki atıl fonları değerlendirmek amacıyla geçici bir süre için menkul kıymetlere yatırmıştır. Menkul kıymetlerdeki artış işletmenin likiditesini olumlu etkilerken, işletmenin likidite seviyesinin yeterli sayılabilecek seviyelerden fazla olması durumunda ise, işletmenin kârlılığı olumsuz etkilenecektir. Menkul kıymetlerdeki artışın finansmanı ise hazır değerlerde olduğu gibi muhtemelen uzun vadeli yabancı kaynaklardaki, ödenmiş sermayedeki ve dönem net kârındaki artışlardır.

➤ Ticari Alacaklar: 2018 yılında ticari alacaklar toplamı bir önceki yıla göre mutlak olarak 34.700 TL ve %56 oranında artmıştır. Ticari alacakların bu düzeyde yüksek artış göstermesinin nedeni, işletmenin satışlarından doğan alacaklarını tahsil etmekte sorunlar yaşaması ise, bu durumda işletme alacaklarına bağladığı fonların yerine başka kaynaklardan fon bulmak zorunda olacağı için, işletme açısından olumsuzdur. Bu anlamda ticari alacakların artması işletmenin likit yapısını da olumsuz etkileyecektir. Ancak işletmenin satışları bir önceki döneme göre artarken ticari alacaklarının da artması işletme açısından normaldir. Çünkü ticari alacakların artmasının işletmenin satışlarını da artırıcı bir yönü vardır ki, bu yönüyle işletmenin kârlılığını

olumlu bir şekilde etkileyecektir. Ticari alacaklar daha çok senetli alacaklardan oluşuyor ise, gerektiğinde senetler iskonto ettirilerek nakit sağlanabileceği için, senetsiz alacaklara göre mali durumu rahatlatabilecek bir etkiye sahiptir.

➤ Diğer Alacaklar: 2018 yılında diğer alacaklar toplamı 2017 yılına göre mutlak olarak 110 TL ve %18 oranında artmıştır. Bu artışın muhtemelen ortaklardan ve personelden alacaklardan kaynaklandığını söyleyebiliriz.

➤ Stoklar: 2018 yılında stoklar toplamı 2017 yılına göre mutlak olarak 13.800 TL ve %16 oranında artmıştır. 2018 yılında işletmenin stokları artarken satış tutarındaki artış ya da azalış bilinmemektedir. Eğer stoklardaki artış, satışlardaki artışa bağlı olarak artan talebi karşılamak için ise, işletme açısından normaldir. İşletmenin dönem net kârının bir önceki döneme göre %206 artış gösterdiği göz önünde bulundurulursa, işletmenin satışlarının bir önceki döneme göre arttığını ve bu nedenle stoklardaki artışın normal olduğunu söyleyebiliriz. Eğer dönem net kârındaki artışın nedeni, işletmenin ana faaliyetlerinden değil de, diğer faaliyetlerden kaynaklanıyorsa, bir başka ifadeyle işletmenin net satışları bir önceki döneme göre azalmışsa, bu durumda stoklardaki artışın nedeni işletmenin satışlarının azalmasıdır ki, bu durum işletme açısından olumsuzdur.

2018 yılında stoklardaki artış, ticari borçlardaki artışla finanse edilmiştir. 2018 yılında stoklar 13.800 TL artarken ticari borçlardaki artış 19.000 TL'dir. Stoklardaki artışın finansmanının banka kredileri ile değil de ticari borçla yapılması işletme açısından olumludur. İşletmenin toplam aktiflerinin %45, dönem net kârının ise %206 artış gösterdiği düşünülürse, stoklardaki %16 oranında gerçekleşen artışın işletme açısından normal olduğu söylenilebilir.

➤ Diğer Dönen Varlıklar: 2018 yılında diğer dönen varlıklar toplamı bir önceki yıla göre mutlak olarak 9.400 TL ve %66 oranında artış göstermiştir. Bu artışın muhtemel nedenleri devreden, indirilecek ve diğer KDV, peşin ödenen vergi ve fonlar, iş ve personel avansları ile sayım ve tesellüm noksanlıklarındaki artışlar olabilir. Sayım ve tesellüm noksanlıklarının artması işletme açısından olumsuz iken, işletmenin dönem net kârındaki artıştan dolayı iş hacminin genişlediği düşünülürse, bu durumdaki bir işletme için sayım ve tesellüm noksanlıkları dışındaki muhtemel nedenlerin artması normaldir.

➤ Duran Varlıklar: 2018 yılında işletmenin duran varlıkları 2017 yılına göre 238.000 TL ve %48 oranında artmıştır. Duran varlıklardaki artışın nedeni bilinmemekle birlikte muhtemel nedenleri, uzun vadeli ticari ve diğer alacaklarındaki artışlar, finansal duran varlıklarındaki artışlar, maddi duran varlıklarındaki artışlar ile maddi olmayan duran varlıklarındaki artışlardır.

Duran varlıklardaki artışın nedeninin bir kısmı ticari alacaklardaki artış ise, ticari alacakların satışları artırıcı yönü olumlu iken, paraya dönüşmesi uzun zaman alacağı için, işletmenin bu kadarlık bir kaynağını kullanması uzun süre kısıtlanmış olacağı için işletmenin likiditesi açısından olumsuzdur. İşletmenin duran varlıklarındaki artışın nedeni, finansal duran varlıklardaki artış ise, işletmenin 2018 yılında stratejik ortaklıklara girdiğini söyleyebiliriz. Eğer duran varlıklardaki artışın nedeni maddi duran varlıklar ise; işletme sanayi işletmesiye üretim kapasitesini artırdığını, ticari işletmeye de işletmenin yeni satış şubeleri açtığını söyleyebiliriz. İşletmenin dönem net kârının %206 oranında bir artış göstermesinin kaynağının işletmenin esas faaliyetleri olduğu düşünülürse, işletmenin iş hacminin genişlediğini ve dolayısıyla da duran varlıklardaki artışın daha çok maddi duran varlık yatırımlarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

2018 yılında duran varlıklardaki 238.000 TL’lik artışın finansmanı için özkaynaklardaki 87.740 TL’lik ve Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki 217.220 TL’lik artışın yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Bir başka ifade ile 2018 yılında duran varlık yatırımlarındaki artışın finansmanının devamlı sermayedeki artışla finanse edilmesi işletme açısından olumludur.

- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar: 2018 yılında KVKYK Toplamı 2017 yılına göre 8.300 TL ve %6 oranında azalmıştır. Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların alt kalemleri incelendiğinde;
- Mali Borçlar kaleminin işletmeye faiz yükü getirdiği ve kaynaklar içindeki en riskli grup olduğu düşünülürse, mali borçlardaki 16.000 TL ve % 47 oranındaki bir azalma işletme açısından olumludur.
- Ticari Borçlardaki mutlak olarak 19.000 TL ve %36’lık artışın nedeni; stoklar kaleminin yorumunda da değinildiği gibi stok alımlarıdır. Stok alımlarının kredili yapılması işletme için bir kaynak niteliğindedir.
- 2018 yılında Diğer Borçlar kalemindeki 3.400 TL ve %18 oranındaki azalışın muhtemel nedenleri ise personele ve ortaklara olan borçlardır.
- Alınan Avanslar kalemi önceki döneme göre mutlak olarak 6.300 TL ve %36 oranında azalmıştır. Alınan avanslardaki azalış işletmenin satışlarının azaldığı gibi bir görüntü verse de, dönem net kârındaki yüksek tutardaki artış dikkate alındığında işletmenin satışlarının azaldığını söyleyemeyiz. Alınan avanslar işletme henüz stoklarını satmadan işletmeye nakit girişi sağladığı için bu kalemin önceki döneme göre azalışı işletmenin likiditesi açısından olumsuzdur.

➤ Borç ve Gider Karşılıkları ise önceki döneme göre 1.600 TL ve %27 oranında azalmıştır. Borç ve gider karşılıklarının alt kalemlerinin, dönem kârına bağlı olarak ödenecek vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları, işçi çıkarmalarına bağlı olarak ödenecek kıdem tazminatları ve tahakkuku yapılacak maliyet ve gider karşılıkları olduğu düşünülürse, işletmenin dönem net kârının bir önceki döneme göre yüksek tutarda arttığını ve dolayısıyla dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları kaleminin azalmasının söz konusu olmadığını söyleyebiliriz. İşletmenin duran varlık yatırımlarındaki artışın bir kısmının maddi duran varlık yatırımları olduğu düşünülürse, işletmenin kapasite artışına gittiğinden dolayı işçi çıkarımlarına bağlı olarak kıdem tazminatı karşılıklarının azalma ihtimali yüksektir. Borç ve gider karşılıklarındaki azalışın diğer muhtemel nedeni ise tahakkuku yapılacak maliyet ve gider karşılıklarıdır.

➤ Dönen Varlıklar İle Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Birlikte Değerlendirilmesi: 2018 yılında dönen varlıklar toplamı bir önceki yıla göre mutlak olarak 58.660 TL ve %35 oranında artış gösterirken, Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı ise mutlak olarak 8.300 TL ve %6 oranında azalmıştır. 2018 yılında dönen varlıklardaki artışın finansmanın tamamen devamlı sermaye ile finanse edildiğini söyleyebiliriz. 2018 yılında işletmenin Net Çalışma Sermayesinin artması, kısa vadeli borçlarını ödeme gücünün önceki yıla göre daha iyi bir durumda olduğunu göstermektedir.

➤ Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar: 2018 yılında uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı 2017 yılına göre mutlak olarak 217.220 TL ve % 72 artış göstermiştir. İşletmenin duran varlıklarındaki artışın 238.000 TL olduğu göz önünde bulundurulursa, Uzun vadeli yabancı kaynakların ayrıntısı bilinmemekle birlikte, bu kaynaktan sağlanan fonların tamamının duran varlık yatırımlarını finanse etmek için kullanıldığını söyleyebiliriz.

Uzun vadeli borçlardaki oransal artış % 72 iken kısa vadeli yabancı kaynaklar ise önceki döneme göre %6 küçülmüştür. İşletmenin 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da borçlanma politikası uzun vadeli borç ağırlıklıdır.

➤ Özkaynaklar: 2018 yılında özkaynaklar toplamı mutlak olarak 87.740 TL ve %38 oranında artmıştır. Bu artışın nedeni incelendiğinde başta dönemin net kârı olmak üzere, işletmenin sermaye artırımına gitmesidir.

➤ Ödenmiş Sermaye önceki döneme göre 20.000 TL ve %15 oranında yükselmiştir. Ödenmiş Sermayedeki bu artış Sermaye yedeklerindeki 2.340 TL ile birlikte değerlendirildiğinde işletmenin sermaye artırımına gittiğini ve hisse senetlerini de primli sattığını söyleyebiliriz.

İşletme sermaye artırımından sağladığı fonları yukarıda da değindiğimiz üzere duran varlıkların finansmanında kullanmıştır.

➤ Kâr Yedeklerindeki 5.000 TL ve %12 oranındaki azalış ise işletmenin 2018 yılında kâr yedeklerinden temettü dağıttığı izlenimi vermektedir. Kâr yedeklerinin bir kısmı özel fonlardan oluşuyor ise, işletme yatırıma gittiği için kâr yedeklerindeki azalmanın nedeni özel fonlar da olabilir.

➤ 2018 yılında dönem net kârında bir önceki döneme göre mutlak olarak 70.400 TL ve % 206 oranında bir artış gerçekleşmiştir. İşletmenin net kârını bu düzeyde artırması işletme için olumludur. İşletmenin dönem kârından sağladığı fonlarla çalışma sermayesini (dönen varlıklar) finanse etmesi ve mali borçlarını ödemesi son derece olumludur. İşletmenin ayrıca dönem net kârından sağladığı fonlarla, duran varlık yatırımlarının da finansmanına katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Uygulamalar

--

Uygulama Soruları

--

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bölüm Soruları

1) Aşağıdakilerden hangisi finansal tablolar analizinde kullanılan analiz tekniklerinden değildir?

- A) Karşılaştırmalı analiz
- B) Trend analizi
- C) Oran analizi
- D) Yatay analiz
- E) Dinamik analiz

2) İşletmenin 2 farklı dönem veya tarihteki verilerinin karşılaştırılarak tutar ve yüzde olarak ne yönde değiştiğinin belirlendiği analiz tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yatay analiz
- B) Dikey analiz
- C) Trend analizi
- D) Oran analizi
- E) Yüzde analizi

3) Aşağıda yüzdelik olarak değişimi verilen ilgili kalemlerin hangisinin hesaplaması doğru değildir?

	Önceki <u>Yıl</u>	Cari <u>Yıl</u>	Artış veya <u>Azalış (%)</u>
A) Hazır Değerler	250	750	200
B) Menkul Kıymetler	200	0	hesaplanamaz
C) Ticari Alacaklar	1000	1500	50
D) Stoklar	1200	1800	50
E) Gelir Tahakkukları	0	150	hesaplanamaz

4) Yukarıdaki soruda hangi analiz tekniği uygulanmıştır?

- A) Mukayeseli analiz
- B) Eğilim yüzdeleri analizi
- C) Dış analiz
- D) Dikey analiz

E) Yüzde analiz

5) Karşılaştırmalı analiz ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Analiz tekniğinin uygulanabilmesi için en az iki yıl gereklidir.

B) Dinamik analizdir.

C) Fark ve yüzdelerdeki artış yada azalışa göre işletmenin geçmiş dönemine göre karşılaştırması yapılır.

D) İşletmenin kendi içinde analiz edilmesini sağlar.

E) Gelir tablosuna karşılaştırmalı analiz tekniği uygulanırken net satışlar 100 olarak kabul edilir.

6)

	Önceki <u>Yıl</u>	Cari <u>Yıl</u>
Mali Borçlar	400	800
Ticari Borçlar	1.200	1.800
Menkul Kıymetler	0	200
Ticari Alacaklar	800	1.000
Net Satışlar	15.000	22.500

Yukarıda bazı finansal verileri verilen işletmenin ilgili kalemlerindeki yüzdelik (oransal) değişimler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	<u>Mali</u> <u>Borçlar</u>	<u>Ticari</u> <u>Borçlar</u>	<u>Menkul</u> <u>Kıymetler</u>	<u>Ticari</u> <u>Alacaklar</u>	<u>Net</u> <u>Satışlar</u>
A)	200	50	-	50	50
B)	100	40	100	25	25
C)	100	50	-	25	50
D)	200	33	100	50	25
E)	100	100	-	25	50

7)

	<u>Önceki</u>	<u>Cari</u>
	<u>yıl</u>	<u>yıl</u>
Kasa	600	400
Ticari mallar	2500	3000
Banka kredileri	1600	1200
İştirakler	4000	4000
Özel fonlar	2.000	0

Yukarıda bazı finansal verileri verilen işletmenin ilgili kalemlerindeki yüzdelik (oransal) değişimler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	<u>Kasa</u>	<u>Ticari Mallar</u>	<u>Banka Kredileri</u>	<u>İştirakler</u>	<u>Özel Fonlar</u>
A)	33	20	25	0	100
B)	-66	20	-20	0	Tanımsız
C)	-33	25	20	-	Tanımsız
D)	-33	20	-25	0	-100
E)	-25	20	-20	-	100

8)

	<u>Önceki</u>	<u>Cari</u>
	<u>Yıl</u>	<u>Yıl</u>
Dönen Varlıklar	5.000	6000
Duran Varlıklar	8.000	10.000
K.V.Y.K.	4.000	5.000
U.V.Y.K	4.000	3.000
Özkaynaklar		

Yukarıda bazı finansal verileri verilen işletmenin ilgili kalemlerindeki yüzdelik (oransal) değişimler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

<u>Dönen</u>	<u>Duran</u>			
<u>Varlıklar</u>	<u>Varlıklar</u>	<u>KVYK</u>	<u>UVYK</u>	<u>Özkayn.</u>

A)	20	20	25	25	50
B)	20	25	25	-25	60
C)	25	20	20	-20	40
D)	25	25	20	25	50
E)	25	25	20	-25	60

9) Aşağıdakilerden hangisi karşılaştırmalı tablolar analiz tekniğinin özelliklerinden değildir?

- A) Yapılacak yorumlarda önceki döneme göre değişimin tutarı ve oranı (%) birlikte değerlendirilmelidir.
- B) Kapsamına göre dinamik analizidir.
- C) Analizi yapılacak finansal tabloların aynı muhasebe kuram ve ilkelerine göre belirlenmiş olması gerekir.
- D) Finansal tabloların dönem uzunluklarının eşit olması
- E) Analizde seçilen baz yılın olağanüstü olayların yaşanmadığı bir yıl olması gerekir.

10) Finansal tablolar analizinden beklenen yararın sağlanabilmesi için aşağıdakilerin hangisi gerekli değildir?

- A) Finansal tabloların aynı para biriminde ve aynı dilde hazırlanmış olması,
- B) Tablodaki rakamların enflasyonun etkisinden arındırılmış olması,
- C) Tabloların içerdiği bilgilerin aynı muhasebe kuram ve ilkelerine göre belirlenmiş olması,
- D) Analizde sadece bir tek analiz tekniğine yer verilmesi gerekir.
- E) Finansal tabloların dönem uzunluklarının eşit olması,

11) Bir işletmenin maddi duran varlıkları önceki döneme göre artmış veya azalmış ise, artış veya azalış üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Amortisman oranları artmıştır.
- B) Taşıtlar satılmıştır.
- C) Yeniden değerlendirme oranları artmıştır
- D) Binalar satılmıştır.
- E) İştirakler satılmıştır.

Cevaplar

1) E, 2) A, 3) B, 4) A, 5) E, 6) C, 7) D, 8) B, 9) E, 10) D, 11) E

8. FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZ TEKNİKLERİ- 2; DİKEY YÜZDELER ANALİZ TEKNİĞİ

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

- 8.1. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Aktiflere Uygulanması
- 8.2. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Pasiflere Uygulanması
- 8.3. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Gelir Tablosuna Uygulanması
- 8.4. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Özellikleri
- 8.5. Dikey Yüzde Analiz Tekniği İle Gelir Tablosu Analizi
- 8.6. Dikey Yüzde Analiz Tekniği İle Bilanço Analizi

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın elde edileceği geliştirileceği	nasıl veya

Anahtar Kavramlar

--

Giriş

Finansal tabloların analizinde kullanılan analiz tekniklerinden birisi de dikey yüzdeler analiz tekniğidir. Bu analiz tekniğinde finansal tabloda yer alan her bir kaleminin içinde bulunduğu grup toplamı içindeki nispi yeri ve ait olduğu grupla ilişkisi incelenmektedir. Yüzde analiz tekniği ile finansal tabloların analiz edilebilmesi için öncelikle ilgili yılda finansal tabloda yer alan kalemlerin dikey yüzdesinin hesaplanması gerekir. Bu şekilde finansal tablolar basit ve kolay anlaşılabilir hale dönüşmektedir. Bilanço kalemlerine dikey yüzdeler analiz tekniğinin uygulanması ile varlıkların ve bu varlıkların finansman kaynaklarının dağılımı ortaya konulurken, gelir tablosunun bu analiz tekniği ile incelenmesi durumunda ise net satış hasılatı ile bu hasılatı elde etmek için yapılan faaliyetler arasındaki ilişkiler analiz edilebilmektedir.

8. FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZ TEKNİKLERİ- 2; DİKEY YÜZDELER ANALİZ TEKNİĞİ

İşletmenin tek bir dönemine ait finansal tablolarında yer alan kalemlerin, aynı tabloda yer alan grup toplamına oranlanması şeklinde hesaplanarak bulunan yüzdelere göre yorumların yapıldığı analiz tekniğidir. Bir başka ifade ile, dikey analiz tekniğinde, finansal tablolarda yer alan kalemlerin içinde bulunduğu kümenin (grup) toplamı içindeki oranı hesaplanmaktadır. Bu ifadeyi aşağıdaki şekilde formülize edebiliriz.

$$\text{Dikey Yüzdelere} = \frac{\text{İlgili Hesabın Tutarı}}{\text{Grup Toplamı}} \times 100$$

Dikey yüzdelere analiz tekniğini bilançoya uyguladığımızda, bilançoda yer alan her bir hesap kalemi bilanço büyüklüğüne oranlanacaktır. Bu şekilde bilançoda aktif tarafta yer alan kalemlerini toplam varlıklar içindeki nispi değerini, pasif tarafta yer alan hesap kalemlerinin de toplam kaynaklar içindeki nispi değeri elde edilmiş olacaktır. Bu analiz tekniğinde analizci isterse, aktif ve pasif dağılımını daha detaylı analiz etmek istediğinde dönen varlıkları oluşturan bilanço kalemlerini dönen varlıklar toplamına, duran varlıklar toplamını oluşturan bilanço kalemlerini duran varlıklar toplamına oranlayarak varlıkları oluşturan her bir grubun kendi içindeki dağılımını da görebilecektir. Analizci benzer bir şekilde kısa vadeli yabancı kaynakları oluşturan bilanço kalemlerini kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamına, uzun vadeli yabancı kaynakları oluşturan bilanço kalemlerini uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamına ve özkaynakları oluşturan bilanço kalemlerini de özkaynaklar toplamına oranlayarak finansman kaynaklarını oluşturan her bir grubun kendi içindeki dağılımını da görebilecektir.

Bilançoda yer alan tutarlar **içinde bulunduğu grubun ya da genel grup** toplamına oranlanıp yüzdelere ifade edildiğinde, hesaplanan oranlar birkaç rakamdan oluşan sayılara dönüşür ki, bu şekilde finansal tablolar basit ve kolay anlaşılabilir hale dönüşmektedir. Böylece ilgili kalemlerin yeterli büyüklükte olup olmadığının analizi kolaylıkla yapılabilmektedir.

8.1. Dikey Yüzdelere Analiz Tekniğinin Aktiflere Uygulanması

Aşağıdaki örnekte Safran AŞ.'nin 31.12.2018 tarihli bilançosunda yer alan aktiflerin kendi içindeki dağılımı görülmektedir. Bilançoda varlıkları oluşturan bilanço kalemlerinin hem genel grup toplamına göre hem de ilgili kalemlerin içinde bulunduğu grup toplamına göre dikey yüzdeleri hesaplanmıştır. Genel grup toplamına göre bilançoda yer alan kalemlerin dikey yüzdeleri hesaplanırken her bir bilanço kalemi ayrı ayrı aktif toplama oranlanmıştır. Bu ifadeyi aşağıdaki şekilde formülize edebiliriz.

$$\text{Dikey Yüzdelere} = \frac{\text{İlgili Hesabın Tutarı}}{\text{Aktif Toplam}} \times 100$$

			GENEL TOPLAMA ORANI	GRUP TOPLAMINA ORANI
I. DÖNEN VARLIKLAR		31.12.2018		
A.	Hazır Değerler	70.000	7%	17,50%
B.	Menkul Kıymetler	20.000	2%	5%
C.	Ticari Alacaklar	120.000	12%	30%
D.	Diğer Alacaklar	40.000	4%	10%
E.	Stoklar	150.000	15%	37,50%
DÖNEN V. TOPLAMI		400.000	40%	100,00%
II. DURAN VARLIKLAR				
A.	Mali Duran Varlıklar	150.000	15%	25%
B.	Maddi Duran Varlıklar	400.000	40%	66,67%
C.	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	50.000	5%	8,33%
DURAN V. TOPLAMI		600.000	60%	100,00%
AKTİF TOPLAM		1.000.000	100%	

Bu şekilde örneğin stoklar kaleminin dikey yüzdesini hesaplamak için stokların değeri olan 150.000 TL'yi toplam aktif büyüklüğü olan 1.000.000 TL'ye oranladığımızda, stoklar kaleminin dikey yüzdesi % 15 olarak hesaplanmıştır. Benzer bir şekilde diğer kalemleri de

aktif toplama oranladığımızda tüm kalemlerin genel grup toplamına göre dikey yüzdeleri kolaylıkla hesaplanmış olacaktır.

Yukarıdaki veriler incelendiğinde, işletmenin toplam varlıklarının % 60'ının duran varlıklardan, geriye kalan % 40'ının ise işletmenin dönen varlıklarından oluştuğu görülmektedir. Bu durumda işletmenin varlıklarının dağılımına ilişkin genel olarak, duran varlık ağırlıklı bir varlık edinme politikası izlediğini söyleyebiliriz. Duran varlıkları dönen varlıklarına göre göreceli olarak daha yüksek olan işletmeler genellikle üretim ya da sınai işletmeleridir. İşletmenin varlık kalemlerinin dağılımı incelendiğinde, toplam varlıkların % 15'ini stokların, %40'ını maddi duran varlıkların, %12'sini ticari alacakların, %15'ini mali duran varlıkların, %5'ini maddi olmayan duran varlıkların, % 4'ünü diğer alacakların, %2'sini menkul kıymetlerin ve % 7'sini de hazır değerlerin oluşturduğu görülmektedir.

Bilançoda yer alan kalemler içinde bulunduğu grup toplamına oranlandığına ise ilgili bilanço kaleminin yer aldığı grubun, kendi içindeki dağılımı görebilecektir. Duran varlıklar içinde yer alan bilanço kalemlerinden mali duran varlıkların değeri olan 150.000 TL duran varlıkların toplam değeri olan 600.000 TL'ye oranlandığında, elde edilen oranın değeri % 25 olacaktır. Bu oran bize, duran varlık yatırımlarının % 25'inin mali duran varlıklardan oluştuğunu gösterecektir. Benzer bir şekilde duran varlıklarda yer alan maddi duran varlıkların değeri ve maddi olmayan duran varlıkların değerleri de 600.000 TL olan duran varlıkların toplam değerine oranlandığında sırasıyla % 66,67 ve % 8,33 değerleri elde edilecektir. Dönen varlıklar içinde yer alan bilanço kalemlerinin dönen varlıklar içindeki nispi değeri incelenmek istendiğinde de benzer bir şekilde hazır değerlerin, menkul kıymetlerin, ticari alacakların, diğer alacakların ve stokların değerlerinin dönen varlıklar toplamına oranlanması gerekecektir.

Bu işlemlerin yapılmasından sonra yapılacak yorumlarda, ilgili kalemler hem genel grup toplamına göre hem de içinde bulunduğu grup toplamına göre birlikte yorumlanabilecektir. Örneğin stoklar, toplam varlıkların % 15'ini dönen varlıkların ise % 37,50'sini oluşturmaktadır.

8.2. Dikey Yüzdeler Analiz Tekniğinin Pasiflere Uygulanması

Bilanço analiz edilirken çift taraflı olarak yorumlanması gerekir. İşletmenin varlıklarının dağılımının incelenmesinden sonra, finansman kaynaklarının dağılımının incelenmesi için benzer bir süreç bilançonun pasif tarafına uygulanacaktır. Aşağıdaki örnekte Safran AŞ.'nin bilançosunda yer alan pasif kalemlerin kendi içindeki dağılımı görülmektedir. Burada bilançoda finansman kaynaklarını oluşturan bilanço kalemlerinin hem genel grup toplamına göre hem de ilgili kalemlerin içinde bulunduğu grup toplamına göre dikey yüzdeleri hesaplanmıştır. Genel grup toplamına göre bilançoda yer alan kalemlerin dikey yüzdeleri

hesaplanırken her bir bilanço kalemi ayrı ayrı pasif toplama oranlanmıştır. Bu ifadeyi aşağıdaki şekilde formülize edebiliriz.

$$\text{Dikey Yüzde} = \frac{\text{İlgili Hesabın Tutarı}}{\text{Pasif Toplam (=Aktif toplam)}} \times 100$$

Safran A.Ş.’nin bilançosunun pasif tarafı dikey yüzde analiz tekniğine göre uyarlandığında aşağıdaki şekilde olacaktır.

	31.12.2018	GENEL TOPLAMINA ORANI	GRUP TOPLAMINA ORANI(%)
I. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			
A. Mali Borçlar	150.000	15%	37,5
B. Ticari Borçlar	200.000	20%	50
C. Alınan Sipariş Avansları	50.000	5%	12,5
KVYK TOPLAMI	400.000	40%	100
II. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKL.			
A. Mali Borçlar	100.000	10%	100
III. ÖZKAYNAKLAR			
A. Sermaye	300.000	30%	60
B. Sermaye Yedekleri	50.000	5%	10
C. Kâr Yedekleri	100.000	10%	20
D. Dönem Net Kârı	50.000	5%	10
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	500.000	50 %	100
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	1.000.000	100%	

Bu şekilde örneğin ticari borçlar kaleminin dikey yüzdesini hesaplamak için ticari borçların değeri olan 200.000 TL’yi toplam pasif ya da aktif toplam büyüklüğü olan 1.000.000 TL’ye oranladığımızda, ticari borçların dikey yüzdesi % 20 olarak hesaplanacaktır. Benzer bir şekilde diğer kalemleri de pasif ya da aktif toplama oranladığımızda tüm kalemlerin genel grup toplamına göre dikey yüzdeyi kolaylıkla hesaplanmış olacaktır. Yukarıdaki veriler

incelendiğinde, işletmenin toplam kaynaklarının % 40'ının kısa vadeli yabancı kaynaklardan, % 10'unun uzun vadeli yabancı kaynaklardan geriye kalan % 50'sinin ise işletmenin özkaynaklarından oluştuğu görülmektedir. Bu durumda işletmenin finansman kaynaklarının dağılımı incelendiğinde toplam kaynaklarının % 50'sinin özkaynaklardan, % 50'sinin de yabancı kaynaklardan oluştuğu ve bu verilere göre işletmenin dengeli bir finansman politikası izlediğini söyleyebiliriz. Eğer işletmenin özkaynaklarının dikey yüzdesi % 50'nin üzerinde olsaydı bu durumda toplam borçlarının dikey yüzdesi de % 50'nin altında olacaktı ki, biz bu verilere göre işletmenin özkaynak ağırlıklı bir finansman politikası izlediğini söyleyebilecektik. İşletmenin varlıklarını finanse etmek için kullanmış olduğu finansman kaynaklarının dağılımı daha detaylı olarak incelendiğinde, toplam kaynakların % 15'ini kısa vadeli mali borçların, % 20'sini ticari borçların, % 5'ini alınan sipariş avanslarının, % 10'unu uzun vadeli mali borçların, % 30'unu sermayenin, % 5'ini sermaye yedeklerinin, % 10'unu kâr yedeklerinin ve % 5'inin de cari yılın dönem net kârından oluşturduğu görülmektedir.

Bilançoda yer alan kalemler içinde bulunduğu grup toplamına oranlandığında ise ilgili bilanço kaleminin yer aldığı grubun, kendi içindeki dağılımı görebilecektir. Kısa vadeli yabancı kaynaklar içinde yer alan bilanço kalemlerinin kısa vadeli borçlar içindeki nispi değeri incelenmek istendiğinde, mali borçlar, ticari borçlar ve alınan sipariş avanslarının kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamına oranlanması gerekecektir. Bu işlemlerin yapılmasından sonra yapılacak yorumlarda, ilgili kalemler hem genel grup toplamına göre hem de içinde bulunduğu grup toplamına göre birlikte yorumlanabilecektir. Örneğin işletmenin ticari borçları, toplam finansman kaynaklarının % 20'sini, kısa vadeli yabancı kaynakların ise % 50'sini oluşturmaktadır.

8.3. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Gelir Tablosuna Uygulanması

Gelir tablosu kalemlerine dikey yüzde analiz tekniği uygulandığında, gelir tablosunda yer alan her kalem, **Net Satışlara** oranlanmaktadır. Bu ifadeyi aşağıdaki şekilde formülize edebiliriz.

$$\text{Dikey Yüzde} = \frac{\text{İlgili Hesabın Tutarı}}{\text{Net Satışlar}} \times 100$$

Aşağıdaki örnekte de görüleceği üzere finansal tabloda yer alan her bir hesap kalemi net satışlara oranlandığında dikey yüzdesi hesaplanırken, bu analiz tekniğine göre gelir tablosunda net satışların değeri ne olursa olsun bu kalemin dikey yüzdesi finansal tabloda her zaman % 100'dür.

	2018 YILI	DİKEY YÜZDELER
BRÜT SATIŞLAR	525.000	105%
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	25.000	5%
NET SATIŞLAR	500.000	100%
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	260.000	52%
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	240.000	48%
FAALİYET GİDERLERİ (-)	180.000	36%
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI	60.000	12%
DİĞER F.OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	12.000	2,40%
DİĞER F. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	6.000	1,20%
FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	16.000	3,20%
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR	50.000	10%
OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	5.000	1%
OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	3.000	0,60%
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI	52.000	10,40%
DÖNEM KÂRI VERGİ VE D.Y.Y.K. (-)	12.000	2,40%
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	40.000	8%

Gelir Tablosuna dikey analiz tekniği uygulandığında, İşletmenin net satışlarının %5'i kadar satış indirimleri yaptığı, net satışların %48'i kadar brüt satış kârı sağladığı, başka bir ifade ile brüt kâr marjının %48 olduğu veya da her 100 TL'lik net satışlarının ortalama 52 TL'sinin maliyetlere gittiğini, geriye kalan 48 TL'sinin brüt satış kârı olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Yine benzer şekilde her 100 TL'lik net satışların 12 TL'sinin faaliyet kârı olarak işletmede kalmış olduğunu söyleyebiliriz.

8.4. Dikey Yüzde Analiz Tekniğinin Özellikleri

➤ Gerek bilanço, gerekse de gelir tablosu dikey yüzde analiz tekniğine göre analiz edilirken tek bir döneme ait, bir adet finansal tablo ile analizler yapılabilir. Bu nedenle bu analiz tekniği kapsamına göre, statik analizdir.

➤ Bilançonun dikey yüzde analiz tekniğine göre analiz edilmesi ile, işletmenin varlıklarının ve finansman kaynaklarının dağılımı ortaya konulmaktadır. Bu şekilde yapılan bir analizle işletmenin bilanço tarihindeki finansal yapısının analizi incelenmektedir.

➤ Gelir tablosunun bu analiz tekniğine göre analiz edilmesi sonucunda işletmenin faaliyetlerinin dağılımı ortaya konulmaktadır. Bu şekilde aynı zamanda işletmenin satışları ile değişik faaliyet sonuçlarını gösteren kâr kalemleri arasındaki ilişkiler ortaya konularak işletmenin satışları üzerinden kârlılık analizi de yapılabilir.

Bilanço ve gelir tablosunda yer alan tutarların dikey yüzdeleri hesaplanarak 100 üzerinden ifade edildiğinde, hesaplanan oranlar birkaç rakamdan oluşan küçük sayılara dönüşür ki, bu şekilde finansal tablolar basit ve kolay anlaşılabilir hale dönüşmektedir. Böylece ilgili kalemlerin yeterli büyüklükte olup olmadığının analizi de kolaylıkla yapılabilir.

➤ Analiz tekniğinin özelliğinden dolayı gelir tablosunda Net Satışlar, bilançoda ise Aktif Toplam'ın (ya da Pasif Toplam'ın) dikey yüzdeleri her zaman 100'dür.

8.5. Dikey Yüzde Analiz Tekniği İle Gelir Tablosu Analizi

ABC Sanayi Ve Ticaret A.Ş.'nin 2018 Yılı Gelir Tablosu aşağıdaki gibidir.

TABLO KALEMLERİ	2018 (Bin TL)	DİKEY YÜZDELER(%)
A – Brüt Satışlar	189.000	105,00
B – Satış İndirimleri (-)	-9.000	-5,00
C – Net Satışlar	180.000	100,00
D – Satışların Maliyeti (-)	-126.000	-70,00
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	54.000	30,00
E – Faaliyet Giderleri (-)	-37.800	-21,00
FAALİYET KÂRI	16.200	9,00
F – Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	14.400	8,00
G - Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar (-)	-7.200	-4,00
H – Finansman Giderleri (-)	-2.500	-1,39
OLAĞAN KÂR	20.900	11,61
I – Olağandışı Gelir ve Kârlar	24.300	13,50
J – Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	-3.700	-2,06
DÖNEM KÂRI	41.500	23,06

➤ **Brüt Satış Kârı Bölümü:** İşletmenin brüt satış kârı 2018 yılında net satışların %30'u oranında gerçekleşmiştir. Bir başka ifade ile işletmenin her 100 TL'lik net satış gelirinin 30 TL'lik kısmı işletmede brüt satış kârı olarak kalmıştır. Net satışları üzerinden %30 oranında brüt satış kârı elde eden bir işletmenin, faaliyet giderleri başta olmak üzere, diğer her türlü gider ve zararı karşılayarak yeterli sayılabilecek seviyede net kâr tutarına ulaşabilme olasılığı düşüktür. Brüt Satış Kârının sürekli olacağı ve şirket ortaklarına dağıtılacak kârın ve ayrılacak olan otofinansmanın kaynağının brüt satış kârı ile sağlanacağı düşünüldüğünde, bu oranda gerçekleşen brüt satış kârının yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.

Brüt Satış Kârı üzerinde etkili olan kalemlerin analiz ve yorumuna gelince; brüt satışların net satışlara oranı %105 olarak gerçekleşmiştir. Brüt Satışların dikey yüzdesinin yüksek olmaması, işletmenin satış indirimlerinin fazla olmadığını göstermektedir. Dolayısı ile işletme net satışlara oranı %5 olarak gerçekleşen satış indirimlerinden dolayı hâsılatından fazla bir şey kaybetmemiştir. Satış indirimlerinin alt kalemleri soruda verilmediği için, satış indirimlerinin satıştan iadelerden mi yoksa satış iskontolarından mı kaynaklandığı bilinmemektedir. %5'lik satış indirimlerinin düşük bir seviyede olduğu düşünülürse, satış indirimlerinin nedeni satış iskontoları ise, işletmenin faaliyet gösterdiği sektöründeki rekabet gücünün iyi olduğu, satış iadelerinden kaynaklanıyorsa da işletmenin ürettiği ve sattığı malların kalitesinin iyi olduğunu söyleyebiliriz. Bir başka ifade ile, satış indirimlerinin nedeni ister satış iskontoları isterse de satıştan iadeler olsun, her iki durumda da indirimler düşük tutulduğu için işletme açısından olumludur.

Brüt Satış Kârının düşük çıkmasının nedeni ise, satışların maliyetinin yüksekliğidir. Satışların maliyetinin net satışlara oranı %70 olarak gerçekleşmiştir. Satışların maliyetinin dikey yüzdesinin işletmeye yeterli miktarda kâr bırakabilecek bir oranda olması istenirken, %70'lik olarak gerçekleşen bu oran yüksektir. Bir başka ifade ile, net satışlardan bunu elde etmek için katlanılan gider olarak maliyet düşüldüğünde, işletmede yeterli miktarda kâr kaldığı söylenemez. Maliyetlerin yüksek olmasına bakılarak, eğer işletme ticari bir işletme ise, işletmenin mal alış maliyetlerinin yüksek ve pazardaki yoğun rekabetten dolayı da kâr marjının düşük olduğunu söyleyebiliriz. İşletmenin üretim işletmesi olduğu düşünülürse de üretim girdilerinin yüksek, üretim teknolojisinin eski ve işçilerinin verimsiz olmasından dolayı maliyetlerinin yüksek olduğunu, dolayısıyla brüt satış kârının düşük olduğunu söyleyebiliriz.

➤ **Faaliyet Kârı Bölümü:** İşletmenin mal ve hizmet satışlarından sağladığı kârdan (brüt satış kârı) bu kârın elde edilmesi için katlanılan ana faaliyet giderleri çıkarıldıktan sonra kalan tutarı veren faaliyet kârının net satışlara oranı %9 olarak gerçekleşmiştir. İşletme yönetiminin esas faaliyet alanındaki başarısını da ortaya koyan ve işletmenin esas faaliyet sonucunu gösteren faaliyet kârı yetersizdir. %9'luk faaliyet kârı gelir tablosunda kendisinden sonra gelecek gider ve zararları karşıladıktan sonra yeterli seviyede dönem kârına ulaştırabilecek bir büyüklükte değildir. Faaliyet Kârının bu derece düşük çıkmasının nedeni yukarıda değinildiği gibi satışların maliyetinin yüksekliğine ilave olarak faaliyet giderlerinin de yüksek olmasıdır.

Faaliyet giderlerinin net satışlara oranı %21 olarak gerçekleşmiştir. Brüt Satış Kârının dikey yüzdesinin %30 olduğu düşünülürse %21 düzeyinde gerçekleşen faaliyet giderlerinin brüt satış kârına göre oldukça yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Faaliyet giderlerinin alt kalemleri bilinmemekle birlikte, bu giderlerin üç gruptan oluştuğu düşünülürse, işletmenin bu giderlerin alt unsurlarını inceleyerek, faaliyetlerinin kalitesini ve rekabet gücünü düşürmeyerek, ana faaliyet konusunda satışlarını ve kârlılığını azaltmayacak şekilde gerekli tasarruf tedbirlerini alması gerekir.

Olağan Kâr Bölümü: İşletmenin bir dönem içinde yürütülen ve olağan nitelikteki her türlü faaliyetlerinin sonuçlarını gösteren olağan kârın net satışlara oranı %11,6 olarak gerçekleşmiştir. Olağan kârın dikey yüzdesinin (%11,6) faaliyet kârının dikey yüzdesine (%9) göre yüksek olmasının nedeni, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar kaleminin diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar ile finansman giderleri toplamından yüksek olmasıdır. Faaliyet kârına göre olağan kârın yüksek olmasına neden olan kalemlerin analizini yapacak olursak;

Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar: İşletmenin asıl faaliyeti dışındaki olağan faaliyetlerinden kazandığı gelirleri gösteren bu kalemin net satışlara oranı %8 olarak gerçekleşmiştir. İşletmenin esas faaliyetlerinden kârını gösteren faaliyet kârı %9 iken, yan faaliyetlerinden sağladığı gelir ve kârların %8 olması, işletmenin esas faaliyet konusundan uzaklaşarak yan faaliyetlerine yöneldiğini ve bu durumda uzun vadede işletmenin faaliyet kârını olumsuz yönde etkileyebileceğini söyleyebiliriz. İşletmenin diğer faaliyetlerinden sağladığı olağan gelir ve kârlar kaleminin, en azından diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararları karşılayabilecek büyüklükte olması istenir. Diğer faaliyetlerden sağlanan %8 lik kâr, diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (%4) ile finansman giderleri (%1,4) toplamını karşılayabilecek büyüklükte olduğu için, işletmenin olağan kârının net satışlara oranı (%11,6) faaliyet kârının net satışlara oranına (%9) göre daha yüksek çıkmıştır.

Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar: Bu kalemin net satışlara oranı %4 olarak gerçekleşmiş olup diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar ile karşılanabildiği için işletmenin esas faaliyet konusundan sağladığı kârı olumsuz yönde etkilememiştir.

Finansman Giderleri: Finansman giderlerinin net satışlara oranı yaklaşık %1,4 olarak gerçekleşmiştir. Oranın düşük olması, işletmenin faaliyetlerinin finansmanında borç kullanmaktan kaçındığını bir başka ifade ile özkaynak ağırlıklı bir finansman politikası izlediğini göstermektedir.

➤ **Dönem Kârı Bölümü:** İşletmenin dönem kârının net satışlara oranı %23,1 olarak gerçekleşmiştir. Dönem kârının (%23,1) olağan kâra göre (%11,6) oldukça yüksek olmasının nedeni, işletmenin olağandışı gelir ve kârlar kaleminin (%13,5) oldukça yüksek olmasıdır. İşletmenin bu dönemde olağandışı gelir ve kârlarından (%13,5) olağandışı gider ve zararlar kalemi (%2,1) düşüldüğünde, olağandışı faaliyetlerin işletmenin dönem kârlılığına %11,4 oranında bir katkısının olduğu gözükmektedir.

Dönem kârının net satışlara oranı %23,1 olarak düşünüldüğünde, bu seviyedeki dönem kârının işletme açısından yeterli olabileceğini söyleyebiliriz. Ancak, dönem kârının ne tür faaliyetlerden oluştuğunu incelersek, 41.500 TL'lik dönem kârının sadece 16.200 TL'lik kısmının esas faaliyetlerden sağlandığı gözükmektedir. Bir başka ifade ile dönem kârının %39'luk kısmı ana faaliyet konusundan oluşmaktadır. İşletmenin faaliyet kârının dikey yüzdesinin %9, diğer faaliyetlerinden olağan gelir ve kârların %8 ve olağandışı gelir ve kârlar kaleminin ise %13,5 olduğu düşünülürse, işletmenin %23,1'lik dönem kârı yeterli gibi gözükse de, dönem kârının içeriğine bakıldığında, dönem kârının ana faaliyet konusundan çok diğer faaliyetlerden sağlandığını, bu durumunda işletmenin devamlılığı, otofinansmanı ve kâr dağıtımını için uygun olmadığını söyleyebiliriz.

Sonuç olarak; işletmenin satışlarının maliyetleri ve faaliyet giderlerinin yüksek olması nedeniyle faaliyet kârı düşük çıkmıştır. İşletmenin faaliyetlerinin ve ürünlerinin kalitesini düşürmeyecek, rekabet gücünü olumsuz etkilemeyecek, ana faaliyet konusundaki satışlarını ve dolayısıyla da kârlılığı azaltmayacak maliyet ve gider tasarrufu sağlayacak tedbirler alması gerekir.

İşletmenin dönem kârı yeterli bir seviyede gibi gözükmeyle birlikte, dönem kârı işletmenin esas faaliyetlerinden ziyade yan faaliyetlerinden ve olağandışı faaliyetlerinden sağlanmaktadır. İşletmenin diğer faaliyetlerinden sağladığı kârlar bu dönem işletmenin dönem kârlılığını olumlu etkilese de uzun vadede işletmenin kârlılığını olumsuz etkileyeceği için, işletmenin asıl faaliyet konusuna yönelerek faaliyet kârını artıracak kararlar alması gerekir.

8.6. Dikey Yüzde Analiz Tekniği İle Bilanço Analizi

XYZ Sanayi Ve Ticaret A.Ş.'nin 2018 yılı bilançosu aşağıdaki gibidir.

AKTİF		(TL)	DİKEY YÜZDE(%)	PASİF		(TL)	DİKEY YÜZDE(%)
I	DÖNEN VARLIKLAR			KISA V.Y.KAYNAKLAR			
	A HAZIR DEĞERLER	50.000	2,3	A	MALİ BORÇLAR	57.000	2,6
	B MENKUL DEĞERLER (net)	30.000	1,4	B	TİCARİ BORÇLAR	360.000	16,3
	C TİCARİ ALACAKLAR (net)	320.000	14,5	C	ÖD.VERGİ VE FONLAR	75.000	3,4
	D DİĞER ALACAKLAR	45.000	2,0	D	BORÇ VE GİDER KARŞ.	80.000	3,6
	E STOKLAR	520.000	23,6	KISA V. Y.KAYN. TOPLAMI		572.000	25,9
	F DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	28.000	1,3	UZUN V. Y.KAYNAKLAR			
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		993.000	45,0	A	MALİ BORÇLAR	420.000	19,0
II	DURAN VARLIKLAR			B	BORÇ VE GİDER KARŞ.	168.000	7,6
	A TİCARİ ALACAKLAR	42.000	1,9	UZUN V. Y. K.TOPLAMI		588.000	26,7
	B MALİ DURAN VARLIKLAR	310.000	14,1	YABANCI KAYN.TOPL.		1.160.000	52,6
	C MADDİ DURAN VARLIKLAR	860.000	39,0	ÖZ KAYNAKLAR			
DURAN VARLIKLAR TOP.		1.212.000	55,0	A	ÖDENMİŞ SERMAYE	380.000	17,2
AKTİF TOPLAMI		2.205.000	100,0	B	KÂR YEDEKLERİ	250.000	11,3
				C	GEÇMİŞ YILLAR KÂRL.	65.000	2,9
				D	DÖNEM NET KÂRI	350.000	15,9
				ÖZ KAYNAK TOPLAMI		1.045.000	47,4
				PASİF TOPLAMI		2.205.000	100,0

İşletmenin dönen varlıklarının dikey yüzdesi % 45 iken K.V.Y.K.'larının dikey yüzdesi ise % 25,9 olarak gerçekleşmiştir. İşletmenin Net Çalışma Sermayesinin dikey yüzdesinin % 19,1 olduğu göz önünde bulundurulursa, işletmenin likiditesinin genel olarak iyi durumda olduğunu söyleyebiliriz. Yine Net Çalışma Sermayesine bakarak, işletmenin, K.V.Y.K.'larını karşılayabilme gücü açısından herhangi bir sorunu gözükmemekle birlikte, eğer işletme ihtiyacından fazla likit varlıklara yatırım yapmış ise bu durumun da işletmenin kârlılığını olumsuz etkileyeceğini söyleyebiliriz. .

İşletmenin duran varlıklarının ve dönen varlıklarının dikey yüzdeleri sırasıyla % 55 ve % 45 olarak gerçekleşmesi işletmenin yatırım politikasının duran varlık ağırlıklı olduğunu

dolayısı ile işletmenin ticaret işletmesinden ziyade üretim işletmesi görünümünde olduğunu söyleyebiliriz.

İşletmenin özkaynaklarının dikey yüzdesi %47,4 ve uzun vadeli yabancı kaynaklarının dikey yüzdesi de %26,7 olarak gerçekleşmiştir. Uzun vadeli yabancı kaynaklar ve özkaynak toplamını gösteren devamlı sermayenin dikey yüzdesinin yaklaşık % 74 olarak gerçekleşmesi, dikey yüzdesi % 55 olan duran varlık yatırımlarının tamamının finansmanının uzun vadeli kaynaklarla (devamlı sermaye) yapıldığını, artan devamlı sermayenin ise dönen varlıkların finansmanında kullanıldığını söyleyebiliriz. İşletmenin maddi duran varlıklarının dikey yüzdesinin % 39 olması, maddi duran varlık yatırımlarının tamamının özkaynaklarla finanse edilebildiğini göstermektedir.

İşletmenin toplam borçlarının (U.V.Y.K. + K.V.Y.K.) ve özkaynaklarının dikey yüzdeleri sırasıyla % 52,6 ve % 47,4 olarak gerçekleşmesi işletmenin finansman politikasının dengeli olmakla birlikte az da olsa yabancı kaynak ağırlıklı olduğunu göstermektedir.

İşletmenin kısa vadeli ve uzun vadeli borçlarının sırasıyla % 25,9 ve %26,7 olarak gerçekleştiği ve dolayısıyla işletmenin borçlanma politikasının az da olsa uzun vadeli borç ağırlıklı olduğunu söyleyebiliriz.

İşletmenin özkaynaklarının dikey yüzdesi % 47,4 iken ödenmiş sermayesinin dikey yüzdesinin ise % 17,4, olarak gerçekleşmesi işletmenin özkaynaklarının ödenmiş sermayeden ziyade otofinansman ağırlıklı olduğunu söyleyebiliriz.

İşletmenin dikey yüzdesi % 45 olan dönen varlıklarını incelediğimizde, stoklarının dikey yüzdesinin % 23,6 olarak gerçekleştiğini ve dolayısıyla dönen varlıklarının yarıdan fazlasının stoklardan oluştuğunu ve işletmenin stoklarına aşırı yatırım yaptığını söyleyebiliriz. Ticari borçların dikey yüzdesinin % 16,3 olarak gerçekleşmesi stokların finansmanının önemli bir kısmının ticari borçla yapıldığını göstermektedir. İşletmenin ticari alacaklarının dikey yüzdeleri (Uzun ve Kısa Vadeli Ticari Alacaklar) toplamı % 16,4 ve ticari borçların dikey yüzdesi ise % 16,3 olarak gerçekleşmesi işletmenin ticari alacaklarını tahsil etmesi durumunda; ticari alacakları ile ticari borçlarını ödeyebileceğini göstermektedir. .

Özetle; İşletmenin bilançosu incelendiğinde, işletmenin likiditesinin yüksek, kısa vadeli borçlarını ödeme gücünde herhangi bir sorun yaşamadığını, buna ilaveten dönen varlık ağırlıklı varlık edinme politikası izlediğini, finansman politikasının ise borç ağırlıklı olduğunu söyleyebiliriz. İşletmenin özkaynaklarının önemli bir kısmı cari yılın net kârından oluşmasından dolayı, kârlılığının yüksek olduğunu yüksektir.

Uygulamalar

--

Uygulama Soruları

--

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bölüm Soruları

1) İşletmenin tek bir dönemine ait finansal tablo verilerindeki her kalemin, aynı tabloda yer alan grup toplamına oranlanması şeklinde hesaplanarak bulunan yüzdelere göre yorumların yapıldığı analiz tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dikey analiz
- B) Yatay analiz
- C) Trend analizi
- D) Oran analizi
- E) Eğilim yüzdeleri analizi

2) Gelir tablosunun yüzde analizinde aşağıdakilerden hangisi 100 olarak kabul edilmektedir?

- A) Satışların maliyeti
- B) Aktif toplam
- C) Brüt satışlar
- D) Net satışlar
- E) Dönem net kâr

3) Finansman giderlerinin dikey yüzdesi % 10 olan işletmenin finansman giderleri 2.500 TL ise net satışları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 100.000 TL
- B) 250.000 TL
- C) 25.000 TL
- D) 50.000 TL
- E) 10.000 TL

4) Net kâr marjı (net kârın dikey yüzdesi) %8 olan işletmenin net satışları 500.000 TL, dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları 12.000 TL ise, işletmenin dönem kârı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 52.000 TL
- B) 40.000 TL
- C) 60.000 TL
- D) 30.000 TL
- E) 75.000 TL

5) Yukarıdaki işletmenin dönem kârının dikey yüzdesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) % 12
- B) % 10,4
- C) % 11
- D) % 11,6
- E) % 9,6

6) Brüt kâr marjı % 40 olan işletmenin net satışları 500.000 TL, faaliyet gideri 100.000 TL ise, işletmenin faaliyet kârının dikey yüzdesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) % 40
- B) % 20
- C) % 10
- D) % 25
- E) % 30

7) Brüt satışların dikey yüzdesi % 110 olan işletmenin satış indirimleri 2.000 TL, faaliyet giderleri 2.000 TL ve brüt kâr marjı % 40 ise, işletmenin faaliyet kârlılık oranı (faaliyet kârının dikey yüzdesi) aşağıdakilerden hangisidir?

- A) % 50
- B) % 60
- C) % 45
- D) % 30
- E) % 48

8) Duran varlıkları 9000 TL, aktif toplamı 15.000 TL, ve ticari malları 3000 TL olan işletmenin, ticari mallar hesabının grup içindeki ve genel toplam içindeki dikey yüzdesi aşağıdakilerden hangisidir?

	Grup	Genel
	Toplamına	Toplama
	<u>Oranı(%)</u>	<u>Oranı(%)</u>
A)	33	25

B)	20	25
C)	33	20
D)	50	20
E)	25	20

9) Ticari alacaklarının dikey yüzdesi %12,5 olan işletmenin, ticari alacakları 5.000 TL ise, aktif toplamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 50.000 TL
- B) 40.000 TL
- C) 30.000 TL
- D) 625 TL
- E) 25.000 TL

10) Brüt satışları 10.000 TL, satışlarının maliyeti 5.000 TL olan işletmenin net satışlarının dikey yüzdesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 50
- B) 150
- C) 200
- D) 100
- E) Hesaplanamaz

11) Aktif toplam 60.000 TL, dönen varlıkları 40.000 TL ve net çalışma sermayesi 10.000 TL olan işletme ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

Dönen varlıkların dikey yüzdesi % 67'dir.

- A) Kısa vadeli yabancı kaynakların dikey yüzdesi %50'dir
- B) İşletme, ticari işletme görünümündedir.
- C) Duran varlıkların dikey yüzdesi % 33'dür.
- D) İşletmenin devamlı sermayesi, duran varlıklarından küçüktür.

12) Satışlarının maliyetinin dikey yüzdesi %52 olan işletmenin net satışları 500.000 TL ise, brüt satış kârı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 260.000
- B) 240.000

- C) 300.000
- D) 250.000
- E) 200.000

13) Brüt satış kârının dikey yüzdesi % 48 olan işletmenin, satışlarının maliyetinin dikey yüzdesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) % 48
- B) % 65
- C) % 52
- D) % 24
- E) % 72

14) Dikey (Yüzde) Analiz Tekniğinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Finansal tablolar arasındaki ilişkileri incelemek
- B) Finansal Tablo kalemlerindeki değişimi incelemek
- C) Bilançonun geçmiş yıllarla olan ilişkilerini ortaya koymak
- D) Tek döneme ait finansal tablolardaki hesapların oransal ilişkilerini incelemek
- E) İşletmenin faaliyet sonuçlarının analizinin yapılması

15)

	<u>2014</u>	<u>%</u>
Mali Borçlar	4.500	32
Ticari Borçlar	2.600	19
Alınan Avanslar	1.300	9
Borç ve Gider Karşılıkları	600	4
.....	xxx	xxx
Pasif Toplamı	14.000	100

Yukarıdaki bilgilere göre, işletmenin bilançosuna uygulanan analiz tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Trend Analiz
- B) Yüzde Yöntemi ile Analiz
- C) Karşılaştırmalı Tablo Analiz

D) Oran Analiz

E) Dikey Yüzde Analizi

Cevaplar

1) A, 2) D, 3) C, 4) A, 5) B, 6) B, 7) D, 8) D, 9) B, 10) D, 11) E, 12) B, 13) C, 14) D,
15) E